

คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงาน เขตสีลม
The Qualifications of Desirable Accountants of
Accounting Department in Silom District

วิจิตรา เนื่องวัง

สาขาบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผู้รับผิดชอบบทความ

Wichitra Nuengwang

E-mail: kratai_rab03@hotmail.com

Faculty of Business Administration Program in Accounting, Ramkhamhaeng University

Corresponding author

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสีลม (2) เพื่อศึกษาคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสีลม จำแนกตามปัจจัย ประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือประชากรนักบัญชีที่ทำงานสำนักงานบัญชีในเขตสีลม จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติการทดสอบแบบ t-test และสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปเปรียบเทียบเป็นราย คู่ โดยใช้วิธีของLSD

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชากรในเขตสีลมที่มี อายุ เพศ ระดับการศึกษาและ ประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีผลต่อคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสีลมต่างกัน

คำสำคัญ : คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงาน เขตสีลม

ABSTRACT

The purpose of this research is to (1) To study the qualifications of desirable Accountants of Accounting Department in Silom District. (2) To the qualifications of desirable Accountants of Accounting Department in Silom District classified by population factors.

The sample used in this research is 400 people in Silom District, using questionnaires as a tool for data collection. The statistics used in the analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation by testing the hypothesis by using t-test statistics and one-way variance statistics (One-way ANOVA), if differences are found by using LSD methods.

The hypothesis test found that the population in Silom District with different age, gender and experience work different effects on the decision to the qualifications of desirable Accountants of Accounting Department in Silom District different

Keywords: The Qualifications of Desirable Accountants of Accounting Department in Silom District

บทนำ

ในการทำธุรกิจทุกประเภทและทุกขนาดนอกจากการจัดวางระบบการบัญชีจะเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นสำหรับนักธุรกิจแล้ว “นักบัญชี” ก็มีความสำคัญไม่แตกต่างกันเพราะเป็นผู้จัดบันทึกหรือลงรายละเอียดต่างๆและต้องเป็นนักบัญชีที่มีความรู้เกี่ยวกับบัญชีเบื้องต้นเป็นอย่างดีรวมถึงมีคุณสมบัติด้านอื่นๆเป็นส่วนประกอบ ดังนี้ 1) มีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ เนื่องจากนักบัญชีเป็นผู้รู้ความเคลื่อนไหวทางการเงินขององค์กรธุรกิจจึงต้องมีความซื่อสัตย์และมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพของตนเอง โดยไม่เปิดเผยข้อมูลทางการเงินขององค์กรต่อคู่แข่งทางธุรกิจ หรือบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเด็ดขาด 2) มีความละเอียดรอบคอบในการรับมอบเอกสารทางการเงินต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องทุกครั้ง 3) มีความรู้ความสามารถ สามารถนำทฤษฎีมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตัวเลขได้อย่างถูกต้อง และมีความเข้าใจในธุรกิจขององค์กรมีการนำทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับธุรกิจได้ด้วย 4) รับผิดชอบงานในหน้าที่ที่มีความขยัน มุ่งมั่นและอดทนเพราะงานบัญชีจำเป็นต้องทำงานให้สำเร็จลุล่วงตามกำหนดเวลา 5) กล้าแสดงความคิดเห็น กล้านำเสนอ แนวคิดและวิธีการใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรธุรกิจ และ 6) พัฒนาตนเองโดยการศึกษา

หาความรู้จากข้อมูลข่าวสารหรือหาโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับระบบบัญชีกับผู้ที่ประกอบวิชาชีพเดียวกันอยู่เสมอๆ (สภาวิชาชีพบัญชี, 2560)

พ.ร.บ. การบัญชี พ.ศ. 2543 มาตรา 8 กำหนดให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องจัดให้มีการทำบัญชีตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญชีไว้ และมาตรา 9 กำหนดให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ต้องจัดให้มีผู้ทำบัญชีซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 7(6) เพื่อจัดทำบัญชีและมีหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ทำบัญชีให้จัดทำบัญชีให้ตรงต่อความเป็นจริงและถูกต้องตามพ.ร.บ. การบัญชี พ.ศ. 2543 สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีระดับที่ 3 (ปรับปรุง) (พระราชบัญญัติการบัญชี, 2543)

จากความสำคัญคุณสมบัติของนักบัญชีข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม ทั้งด้านปัจจัยอิสระ ได้แก่ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ เพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน ทั้งนี้เพื่อให้ให้นักบัญชีของสำนักงานบัญชี ทราบถึงคุณสมบัติของนักบัญชีในความต้องการของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับนักบัญชี ได้พัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆให้กับตนเอง ทำให้เกิดความเชี่ยวชาญและมีทักษะที่สูงขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม
2. เพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ เพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

ขอบเขตของงานวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง คือ นักบัญชีที่ทำงานอยู่ในสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม จำนวน 400 คน

ด้านเนื้อหา คือ เป็นการศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม โดยมีคุณสมบัติของนักบัญชี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาชีพบัญชี ด้านจรรยาบรรณของนักบัญชีและด้านคุณลักษณะของนักบัญชีในการปฏิบัติงาน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม ประกอบด้วย ด้านวิชาชีพบัญชี ด้านจรรยาบรรณของนักบัญชีและด้านคุณลักษณะของนักบัญชีในการปฏิบัติงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม
2. เพื่อให้ทราบถึงคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ทบทวนวรรณกรรม

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้แยกคุณสมบัติที่นักบัญชีออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

ด้านวิชาชีพบัญชี

พระราชบัญญัติวิชาชีพ (2547) วิชาชีพบัญชี หมายความว่า วิชาชีพด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี และบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่นตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

วิชาชีพบัญชี หมายความว่า วิชาชีพ 6 ด้าน ได้แก่

- 1.1 ด้านการทำบัญชี
- 1.2 ด้านการสอบบัญชี
- 1.3 ด้านการบัญชีบริหาร
- 1.4 ด้านการวางระบบบัญชี
- 1.5 ด้านการบัญชีภาษีอากร
- 1.6 ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี

ทั้งนี้ในภายหน้าหากเห็นว่ามีบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านใดที่มีความสำคัญ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์อาจออกกฎกระทรวงกำหนดบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านนั้นเพิ่มเติมขึ้นในคำนิยามวิชาชีพบัญชีก็ได้ เช่น การตรวจสอบภายใน

ชลิดา ลีนจี (2557) อ่างใน สกมลพร พิบูลย์วงศ์ (2559) ได้ศึกษาทักษะวิชาชีพของนักบัญชีสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย โดยศึกษาทักษะทางวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 3 (International Education Standards for Professional Accountants : IES3 Professional Skills) ทักษะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีประกอบไปด้วยทักษะ 5 ด้าน คือ 1. ทักษะด้านปัญญา 2. ทักษะทางด้านวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน 3. ทักษะคุณลักษณะเฉพาะบุคคล 4. ทักษะการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสื่อสาร และ 5. ทักษะทางองค์กรและการจัดการธุรกิจ สำหรับความคิดเห็นของผู้บริหารสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับทักษะวิชาชีพโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับดังนี้คือ ทักษะทางปัญญา ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีสามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นในองค์กรได้ดี รับและส่งสารสนเทศได้ การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีสามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่นในองค์กรได้ดี รับและส่งผลสารสนเทศได้ การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ (2560: ออนไลน์) อ่างใน สกมลพร พิบูลย์วงศ์ (2559) ได้กล่าวถึงความจำเป็นมาและกำหนดมาตรฐานทางการศึกษาระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพบัญชีไว้ว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชียุคนี้เป็นวิชาชีพที่มีบทบาทสำคัญในทุกสังคม เมื่อโลกเคลื่อนไปสู่ระบบเศรษฐกิจแบบตลาดโลก ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องมีทัศนคติที่เปิดกว้างเพื่อจะเข้าใจสภาพแวดล้อมที่กิจการ

และองค์กรอื่นดำเนินอยู่แนวโน้มเหล่านี้นำไปสู่ความเป็นที่จะต้องมีการเพิ่มความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องมั่นใจว่าบุคคลที่จะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีและดำรงสมรรถนะในระดับที่ตกลงไว้ ดังนั้น องค์กรวิชาชีพจำเป็นต้องกำหนดและปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา มาตรฐานการศึกษา ระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีนั้นมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาวิชาชีพบัญชีโดยกำหนดเกณฑ์มาตรฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเพื่อให้มีคุณสมบัติทางวิชาชีพในหลายด้าน อาทิเช่น การศึกษา ประสบการณ์การทำงานจริง และการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ผู้วิจัยสรุปความหมายของ วิชาชีพบัญชี หมายความว่า วิชาชีพด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี และบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่นๆ

ด้านจรรยาบรรณของนักบัญชี

สุพัตรา รักการศิลป์และคณะ (2562) ได้กล่าวว่า

1. จรรยาบรรณ หมายถึง ประมวลกฎเกณฑ์ความประพฤติหรือประมวลมารยาทของผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ทางวิชาชีพและมีความสำคัญและจำเป็นวิชาอาชีพโดยให้ผู้ประกอบวิชาชีพสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการยึดเหนี่ยวและควบคุมการประพฤติ ปฏิบัติด้วย ความดีงาม

2. จรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน หมายถึง สิ่งที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่จะต้องยึดถือปฏิบัติเพื่อดำรงไว้ซึ่งความเชื่อมั่นจากผู้รับบริการ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การประพฤติอย่างตรงไปตรงมา จริงใจ ซื่อตรงต่อวิชาชีพ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ปฏิบัติงานบนหลักฐานที่เป็นจริงเชื่อถือได้ไม่อ้างอิงหรือยอมให้บุคคล อื่นอ้างได้ว่าได้ปฏิบัติงานถ้าไม่ปฏิบัติจริง

2.2 ด้านความเที่ยงธรรม หมายถึง การใช้ดุลยพินิจเที่ยงนักบัญชีโดยปราศจากความ ลำเอียงอคติ ความขัดแย้งทางผลประโยชน์และอิทธิพลของบุคคลอื่น

2.3 ด้านความเป็นอิสระ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอิทธิพลของบุคคลอื่น ที่ทำให้เกิดความสงสัยใจความเป็นกลางหรือความเที่ยงธรรมของผู้ทำบัญชี ความเป็นอิสระนี้จะต้อง เป็นที่ประจักษ์เพื่อให้ผลงานของผู้ทำบัญชีเป็นที่เชื่อถือได้

2.4 ด้านความรู้ความสามารถ หมายถึง การใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติวิชาชีพ ด้วยความเอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ ความเพียรพยายามและความระมัดระวังรอบคอบเพื่อที่จะ ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.5 ด้านความโปร่งใส หมายถึง ภาพลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานตาม กฎระเบียบต่าง ๆ และมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนดไว้และไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ ซึ่งสามารถติดตามตรวจสอบได้

2.6 ด้านการรักษาความลับ หมายถึง การไม่นำข้อมูลใดๆ ที่โดยปกติองค์กรไม่เปิดเผย ต่อสาธารณชน หรือใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือบุคคลอื่น เว้นแต่ในกรณีที่เป็นการเปิดเผยตามสิทธิ หรือหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย หรือในฐานะผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

3. ประสิทธิภาพการทำงาน หมายถึง ความสามารถและทักษะในการกระทำ ของบุคคลของ ตนเอง หรือของผู้อื่นให้ดีขึ้นเจริญขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตนเองและขององค์กร อันจะทำให้ตนเอง ผู้อื่นและองค์กรเกิดความพึงพอใจและสงบสุขในที่สุดประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

3.1 ด้านคุณภาพงาน หมายถึง งานที่มีประสิทธิภาพเป็นไปตามข้อกำหนดที่ต้องการ โดยคำนึงถึงการสร้างความพอใจให้กับลูกค้าและมีต้นทุนการดำเนินงานที่เหมาะสม

3.2 ด้านความทันเวลา หมายถึง เป็นข้อมูลที่ทันสมัยและทันต่อความต้องการของผู้ใช้ ถ้าผลิตข้อมูลออกมาช้า ก็ไม่มีคุณค่าถึงแม้จะเป็นข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำก็ตาม

3.3 ด้านปริมาณงาน หมายถึง การควบคุมจำนวนงานที่พนักงานจะต้องทำให้ได้ตามมาตรฐานเวลาที่กำหนดไว้

3.4 ด้านความถูกต้องของงบการเงิน หมายถึง รายงานทางการเงินที่นำเสนอข้อมูลเพื่อแสดงฐานะทางการเงินผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดของกิจการโดยถูกต้องตามที่ควรในแต่ละงวดบัญชีใดบัญชีหนึ่งหรือระหว่างงวดบัญชีก็ได้

4. นักบัญชี หมายถึง ผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ไม่ว่าจะได้กระทำ ในฐานะเป็นลูกจ้างของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ก็ตาม

ร้อยตรี กมลภว สันตะจักร (2560) จรรยาบรรณวิชาชีพ หมายถึง กรอบความประพฤติและวิธีปฏิบัติงานของผู้ ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ต้องยึดปฏิบัติ เพื่อดำรงไว้ซึ่ง ความเชื่อมั่น, ความเชื่อถือ, ความเป็นมืออาชีพและคุณภาพของงานบริการ

กาญจนา มงคลและนิตยา มณีนาค (2559) ได้กล่าวว่า จรรยาบรรณของนักบัญชี หมายถึง สิ่งที่กำหนดความประพฤติ และวิธีการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่ต้องยึดถือ ได้แก่ 1. ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต 2. ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน 3. ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการการรักษาความลับ และ 4. ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ประกอบการวิชาชีพปฏิบัติหน้าที่ให้

ทั้งนี้ผู้วิจัยสรุปความหมายของ จรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชี (Professional Ethics) หมายถึง การปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีซึ่งทุกคนต้องยึดถือเพื่อดำรงไว้ได้แก่ 1) ด้านความโปร่งใส 2) ด้านความเป็นอิสระ 3) ด้านความเที่ยงธรรม 4) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 5) ด้านความรู้ความสามารถและ 6) ด้านการรักษาความลับ ซึ่งการการปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ตนทำหรือได้รับ มอบหมายและทำให้ดีที่สุดโดยมีจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นพื้นฐานไม่ทอดทิ้งหน้าที่ไม่ทุจริตคดโกง ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ทำเพื่อประโยชน์ส่วนตนปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ ตรงต่อเวลา มีความตั้งใจทำจริง

ด้านคุณลักษณะของนักบัญชีในการปฏิบัติงาน

สุณี ประยูร (2552) ได้อธิบายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคลากรไว้ว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงานประกอบไปด้วย 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้ความสามารถ หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาการตรงตามสายงานที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ มีความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษในเกณฑ์ที่พอใช้เป็นผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้งานที่ตนเองรับผิดชอบอยู่เป็นอย่างดีเป็นผู้ที่มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและพัฒนาตนเองอยู่เสมอมีความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมือและเลือกใช้เครื่องมือในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
2. ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานจะต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์เข้ากับเพื่อนร่วมงานได้เป็นอย่างดี มีบุคลิกภาพที่ดี สุขภาพร่างกายแข็งแรง มีความกระตือรือร้น มีบุคลิกเป็นผู้นำและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
3. ด้านคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมที่ดีเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม มีการปฏิบัติตนอยู่ในประเพณีที่ดีงาม มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่นมีความผูกพันต่อองค์กร

ดร.ดาระณี สุรินทรเสรี. (2550) อ้างใน ผกาวัต นิลสุวรรณ และคณะ(2563) ได้อธิบายไว้ว่าคุณลักษณะของนักบัญชี หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ของนักบัญชีที่จำเป็นในการปฏิบัติในฐานะนักวิชาชีพบัญชี

ทั้งนี้ผู้วิจัยสรุปความหมายของ คุณลักษณะของนักบัญชีในการปฏิบัติงาน หมายถึง นักบัญชีที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับบัญชี ภาษีอากร มีทักษะทางด้านการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปบัญชี มีความละเอียดรอบครอบ สามารถเก็บความลับได้ มนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความรับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีไม่ว่าจะเป็นลูกจ้างของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ก็ตาม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการสุ่มแบบสะดวก ซึ่งหลังจากการเก็บข้อมูลจนครบตามจำนวนแล้วจึงนำข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปมาคำนวณทางสถิติ

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ใช้วิธีการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1973) เพื่อกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยโดยทำการเลือกจากตารางแบบไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน หรือ ∞ (Infinity) จากค่าความคลาดเคลื่อน 5% ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยผลจากการเปิดตารางของ Taro Yamane (1973) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามแบบปลายเปิดและปิด โดยมีรายละเอียดประกอบด้วย

1.1 ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ เพศ ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ทำงาน มีจำนวนข้อคำถามในแบบสอบถามทั้งหมด 4 ข้อ

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม 15 ข้อ กำหนดให้ 5 = ระดับเห็นด้วยมากที่สุด, 4 = ระดับเห็นด้วยมาก, 3 = ระดับเห็นด้วยปานกลาง, 2 = ระดับเห็นด้วยน้อย, 1 = ระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด

1.3 ข้อคำถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม ซึ่งจะมีข้อคำถามทั้งหมด 1 ข้อ

1.4 ช่วงเกณฑ์ค่าเฉลี่ยการประเมินระดับความคิดเห็น กำหนดให้ค่าเฉลี่ยที่ 4.21 - 5.00 มีระดับความคิดเห็นในระดับมากที่สุด, ค่าเฉลี่ยที่ 3.41 - 4.20 มีระดับความคิดเห็นในระดับมาก, ค่าเฉลี่ยที่ 2.61 - 3.40 มีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง, ค่าเฉลี่ยที่ 1.81 - 2.60, มีระดับความคิดเห็นในระดับน้อย, ค่าเฉลี่ยที่ 1.00 - 1.80 มีระดับความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพรรณนา (descriptive statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) ในการวิเคราะห์ตัวแปรลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

1.2 ใช้ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ย ในการอธิบายคุณลักษณะกับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงปริมาณ ได้แก่ คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม

2. สถิติอนุมาน ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

2.1 เพื่อศึกษาคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม จำแนกตาม เพศ โดยใช้สถิติการทดสอบแบบ t-test

2.2 เพื่อศึกษาคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม จำแนกตาม อายุ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปสู่การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยการใช่วิธีของ LSD

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม โดยรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของ

สำนักงานบัญชี เขตสี่ลม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านวิชาชีพบัญชี ด้านจรรยาบรรณของนักบัญชี ด้านคุณลักษณะของนักบัญชีในการปฏิบัติงาน

2. ผลการเปรียบเทียบคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม จำแนกตามปัจจัยประชากร สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

2.1 บุคลากรสำนักงานบัญชีในเขตสี่ลมที่มี อายุต่างกัน และประสบการณ์ทำงานต่างกัน ทำให้คุณสมบัตินักบัญชีของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม ต่างกัน

2.2 บุคลากรสำนักงานบัญชีในเขตสี่ลมที่มี เพศต่างกัน และระดับการศึกษาต่างกัน ทำให้คุณสมบัตินักบัญชีของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม ไม่ต่างกัน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี โดยภาพรวมอยู่ในระดับความคิดเห็นระดับมากที่สุด

1.1 ด้านวิชาชีพบัญชี ของบุคลากรสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม อยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า บุคลากรส่วนใหญ่จำเป็นต้องมีคุณสมบัตินักบัญชี ในด้านวิชาชีพบัญชี คือมีความรู้ ความสามารถในลักษณะของงานทางการบัญชีไม่ว่าจะเป็นหลักการทำบัญชี ภาษีอากร และใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป และเป็นสิ่งที่ทำให้บุคลากรส่วนใหญ่ต้องการเพื่อที่จะนำไปสู่คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดของ ชลิตา ลีนจี (2557, อ้างใน สกมลพร พิบูลย์วงศ์, 2559) เป็นลักษณะการทำงานทางด้านบัญชี

1.2 ด้านจรรยาบรรณของนักบัญชี อยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า บุคลากรส่วนใหญ่ปฏิบัติงานทางด้านบัญชีจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานตามหลักจรรยาบรรณของนักบัญชีไม่ว่าจะเป็นความซื่อสัตย์ สุจริต รักษาความลับได้ โปร่งใสและเป็นอิสระในการทำงาน ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดของ สภาวิชาชีพบัญชี(2557, อ้างใน วราภรณ์ ชัยกุลม 2560) เมื่อปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของนักบัญชีแล้ว นักบัญชีจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา รักการศิลป์และคณะ (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในเขตตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านจรรยาบรรณของนักบัญชี เพื่อประกอบคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลากรเองจากแหล่งข้อมูล

1.3 ด้านคุณลักษณะของนักบัญชีในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับความคิดเห็นมากที่สุด ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การปฏิบัติงานในฐานะนักบัญชีควรมีความระเอียดรอบคอบในการทำงาน มีความ

รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดของ กุลนิษฐ์ สารภาพ (2553) เมื่อปฏิบัติตามลักษณะของการปฏิบัติงานที่ดีของนักบัญชีควรมีและพึงปฏิบัติแล้ว ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นหรือการทำงานเป็นทีม ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

2. ผลการวิจัยคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม จำแนกตาม ปัจจัยประชากร

2.1 ประชากรในเขตสี่ลมที่มีอายุต่างกัน ทำให้คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ช่วงอายุที่แตกต่างกันนั้นมีผลทำให้คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์เหมือนและคล้ายคลึงกัน นั้นมีผลต่อคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณของนักบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับกมลรส จันทร์ตาคา. (2557, อ้างใน พิมพ์ผกา แก้วติ่ม 2561) เรื่อง การพัฒนาสมรรถนะนักบัญชีของธุรกิจในอำเภอเมืองเชียงใหม่เพื่อรองรับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนตามกรอบแนวคิดของมาตรฐานการศึกษาาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี และสอดคล้องแนวคิดของลัดดา หิรัญยวา และคณะ. (2555) เรื่อง นักการบัญชีไทยกับความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชี ตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน จากการวิจัยแล้วพบว่านักบัญชีไทยที่มีอายุต่างกันทำให้มีความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีไม่แตกต่างกัน

2.2 ประชากรในเขตสี่ลมที่มีเพศต่างกัน ทำให้คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม นั้นต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การที่ประชากรมีเพศต่างกันนั้น ทำให้คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม นั้นมีผลต่อคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณของนักบัญชี คุณลักษณะของนักบัญชีในการปฏิบัติงาน นั้นมีคุณสมบัติที่ต่างกันไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สกลพร พิบูลย์วงศ์. (2559). เรื่อง คุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการธุรกิจในอำเภอบางกรวย

2.3 ประชากรในเขตสี่ลมที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ทำให้คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม นั้นต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การที่ประชากรที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันในหลายระดับ ทำให้คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม ต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณของนักบัญชี คุณลักษณะของนักบัญชีในการปฏิบัติงาน นั้นมีคุณสมบัติที่ต่างกันไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สภาวิชาชีพบัญชีในราชูปถัมภ์. (2556) เรื่อง ประกาศฉบับสมบูรณ์ เรื่อง มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 1 ข้อกำหนดในการเข้าสู่หลักสูตรวิชาชีพทางการบัญชี (ฉบับปรับปรุง) พบว่า นักบัญชีมืออาชีพจะต้องสำเร็จการศึกษาขั้นต่ำทางด้านบัญชีในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาการบัญชีซึ่งได้กำหนดวิธีการคัดเลือกเข้าศึกษาด้านการบัญชีอย่างเป็นระบบและมีการจัดการเกี่ยวกับหลักสูตรการบัญชีการบัญชี (Content of Professional Accounting Education Programs) ที่จะทำให้ผู้สำเร็จการศึกษา มีความรู้ทางวิชาชีพบัญชีระดับสูงและสามารถพัฒนาตนเองเป็นนักบัญชีมืออาชีพได้ในอนาคต และสอดคล้องกับ

แนวคิดของ สมบูรณ์ กุมาร และคณะ (2557) เรื่อง คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่าเจ้าของหรือผู้บริหารสถานประกอบการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับดีต่อนักบัญชีที่มีในปัจจุบันคือการมีระดับคะแนนเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไป การมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวกับการพิมพ์งาน การรักสามัคคีและทำงานกันเป็นทีมมากที่สุด

2.4 ประชากรในเขตสี่ลมที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน ทำให้คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม นั้นต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการที่ประชากรที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันในหลายระดับ ทำให้คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสำนักงานบัญชี เขตสี่ลม ต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณของนักบัญชี คุณลักษณะของนักบัญชีในการปฏิบัติงาน นั้นมีคุณสมบัติที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สกลพร พิบูลย์วงศ์. (2559). เรื่อง คุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการธุรกิจในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี พบว่า พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 36 - 45 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีตำแหน่งผู้จัดการ/หัวหน้าแผนก มีประสบการณ์การทำงาน 6 - 10 ปี ประเภทของธุรกิจเป็นธุรกิจอุตสาหกรรมมีทุนจดทะเบียนระดับ 6 - 10 ล้านบาท คุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านทักษะทางปัญญาสูงที่สุดรองลงมาเป็นทักษะด้านการจัดการบุคคลทักษะทางความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะด้านการจัดการองค์การตามลำดับ และแนวคิดของ นฤมล สุมรรคา. (2554, อ้างใน ลักขณา ดาชู และปทุมพร ชโนวรรณ, 2560) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษาสถานประกอบการ จังหวัดสระบุรี พบว่า ร้อยละ 79.4 ของ บุคลากรเป็นเพศหญิง ซึ่งได้ทำงานด้านการบัญชีโดยเฉลี่ยต่ำกว่า 5 ปี มีความรู้เกี่ยวกับประชาคม เศรษฐกิจอาเซียนคิดเป็นร้อยละ 75.2 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง มีการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ และมีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองในด้านทักษะอยู่ในระดับมาก ส่วนในด้านทักษะทางกฎหมายพบว่าระดับ ความพร้อมสูงสุดคือความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี มีความสามารถในการใช้โปรแกรม Excel ใน 19 ระดับสูงสุดเช่นกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรคุณสมบัติอื่นๆ เพิ่มเติม ที่อาจจะส่งผลต่อคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์สำนักงานบัญชี เขตสี่ลม เช่น ด้านภาษา ด้านคอมพิวเตอร์ ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี เพื่อที่จะได้นำมาปรับปรุงหรือสร้างความน่าเชื่อถือของคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ ให้รู้ถึงคุณสมบัตินักบัญชีที่เป็นที่ต้องการของสำนักงานบัญชีและเพื่อประโยชน์ของนักบัญชีในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะของนักบัญชีอยู่เสมอ

2. ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้เป็นเพียงประชากรในเขตสี่ลมเท่านั้น ซึ่งหากต้องการข้อมูลที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้นจึงควรเลือกกลุ่มประชากรในการศึกษาครั้งต่อไปที่แตกต่างจากเดิม หรืออาจจะเปลี่ยน

ขนาดของกลุ่มประชากร จากเดิมเป็นเพียง เขตสี่ลม อาจจะมีเพิ่มเป็นประชากรในระดับจังหวัด เพื่อให้ได้รับ ข้อมูลที่มีความแตกต่างกัน

3. การเลือกใช้เทคนิคในการวิจัย อาจจะมีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยวิธีการอื่นเพิ่มขึ้นด้วย เพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์ที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้นหรือการเลือกวิธีในการสุ่มตัวอย่างจากเดิมเป็นสุ่ม แบบสะดวก อาจเปลี่ยนเป็นการสุ่มแบบเจาะจง เพื่อให้ได้ผลที่มีความเฉพาะมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กมลรส จันทร์ตาคา. (2557) อ่างโน พิมพผกา แก้วดี. (2561). *การพัฒนาสมรรถนะนักบัญชีของธุรกิจใน อำเภอเมืองเชียงใหม่เพื่อรองรับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนตามกรอบแนวคิดของ มาตรฐานการศึกษาาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี. วิทยานิพนธ์บัญชี มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*

กรมทะเบียนการค้า, พระราชบัญญัติการบัญชี(2543) อ่างโน ร้อยตรี กมลภู สันทะจักร(2560)

กุลนิษฐ์ สารภาพ (2553). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความต้องการมหาบัณฑิตทางการบัญชีและคุณลักษณะ มหาบัณฑิตทางการบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ. มหาวิทยาลัยบูรพา*

จิตรนาถ สุขสวัสดิ์. (2559) อ่างโน พิมพผกา แก้วดี. (2561). *สมรรถนะของนักบัญชีในความต้องการของ ผู้ประกอบการในเขตภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา*

ชลิตา ลีนจี (2557) อ่างโน สกมลพร พิบูลย์วงศ์ (2559). *ทักษะวิชาชีพของนักบัญชีสำนักงานบัญชีคุณภาพใน ประเทศไทย. งานวิจัยคณะบัญชี. มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.*

ชลีมาศ วัฒนปฤดา. (2550) อ่างโน พิมพผกา แก้วดี. (2561). *คุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตาม ความต้องการของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์.*

ณัฐธิดา บุญราช. (2558) อ่างโน พิมพผกา แก้วดี. (2561). *คุณลักษณะของนักบัญชีตามความต้องการของ ผู้ประกอบการในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเลย. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.*

ดาระณี สุรินทรเสรี. (2550) อ่างโน ผกาดี นิลสุวรรณ และคณะ(2563). *คุณสมบัติที่จำเป็นของนักบัญชีใน การบริการของสำนักงานบัญชี ในจังหวัดบุรีรัมย์.*

ต่อลาภ สุขพันธ์. (2546) อ่างโน พิมพผกา แก้วดี. (2561). *คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถาน ประกอบการในจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*

นฤมล สุมรรคา. (2554) อ้างใน ลักษณ์ดา ดาซู และปทุมพร ชโนวรรณ. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษาสถานประกอบการ จังหวัดสระบุรี. ปรินญาบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

นันทวี วุฒิกรณ์. (2550) อ้างใน พิมพ์กา แก้วดี. (2561). คุณลักษณะของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินกรณีศึกษาเชิงประจักษ์นักบัญชีในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

แนนน้อย ใจอ่อนนุ่ม (2541). เอกสารประกอบคำบรรยาย เรื่องบทบาทของนักบัญชีกับสภาพแวดล้อมของสังคมที่เปลี่ยนไป. กรุงเทพฯ.

ประนอม ตังปรีชาพาณิชย์. (2555) อ้างใน ลักษณ์ดา ดาซู และปทุมพร ชโนวรรณ. (2560).. คุณลักษณะและคุณสมบัติของพนักงานบัญชีที่พึงประสงค์ตามทัศนะ ของสถานประกอบการ. คณะบริหารธุรกิจ ศาลายา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์. วารสารวิชาการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. ปีที่ 7 (ฉบับที่ 2 พฤศจิกายน 2555) 158-173.

พัทธนันท์ เพชรเชิดชู (2560: ออนไลน์)

พิภพ วังเงิน. (2545). จริยธรรมวิชาชีพ.กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อมรรการพิมพ์.

มยุรี เกื้อสกุล, วุฒิ วัชรโถมประเสริฐ. (2555). วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยธนบุรี. คุณสมบัติของนักบัญชีในสถานประกอบการตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชีและนักบัญชีในสถานประกอบการต้องการกรณีศึกษา : สถานประกอบการนิคมอุตสาหกรรมสมุทรสาคร

ร้อยตรี กมลภู สันทะจักร (2560). คุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต. คณะบัญชี. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ลักษณ์ดา ดาซูและ ปทุมพร ชโนวรรณ. (2560). การพัฒนาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการต่อการเข้าสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

ลัดดา ทิรัญญา และคณะ. (2555). นักการบัญชีไทยกับความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชี ตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

- วิษณุชดา เวชกุล. (2553) อ่างโน พิมพกา แก้วดี. (2561). *ความคาดหวังของผู้ว่าจ้างที่มีคุณลักษณะของนักบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศศิวิมล มีอำพล.(2556). *ระดับความสำคัญของเนื้อหาหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิตและทักษะทางวิชาชีพที่มีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานภายใต้มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี*.
- สกลพร พิบูลย์วงศ์ (2559). *เรื่อง คุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการธุรกิจในอำเภอ บางกรวย จังหวัดนนทบุรี*.
- สภาวิชาชีพบัญชีในราชูปถัมภ์. (2556). *ประกาศฉบับสมบูรณ์ เรื่อง มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ ฉบับที่ 1 ข้อกำหนดในการเข้าสู่หลักสูตรวิชาชีพทางการบัญชี (ฉบับปรับปรุง)*.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ (2560: ออนไลน์) อ่างโน สกลพร พิบูลย์วงศ์ (2559)
- สมบูรณ์ กุมาร และคณะ. (2557). *เรื่อง คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ ในจังหวัดน่าน*.
- สุณี ประยูร. (2552). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคลากรทางด้านโลจิสติกส์ตามความ ต้องการของสถานประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- สุธิรา เรือนศรี. (2553). *การศึกษาทัศนคติในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อผู้ทำบัญชีและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางบัญชีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาค ตะวันออก*. งานนิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุพัตรา รักการศิลป์และคณะ. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในเขตตะวันออกเฉียงเหนือ*.
- อมรา ตีรศรีวัฒน์. (2559). *ความพร้อมในการแข่งขันของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยภายในกลุ่มประเทศสมาชิกของอาเซียนภายใต้ข้อตกลงการยอมรับร่วมบริการวิชาชีพบัญชี*. สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์
- Heron. (2007) อ่างโน พิมพกา แก้วดี. (2561). W.T. “An Examination of the development and Ethical Decision-Making of Information Technology Professionals.” Dissertation Abstracts International. 68(5): unpagged; November, 2007,

Somanathan and Rubin. (2020) อังโน พิมพ์ผกา แก้วดี. (2561). “*The Evolution of Honesty.*”
Journal of Economic Behavior and Organization. 54(1): October, 2002.